

اوولی آ. ویلیامز^۱: همزمان با تحریم‌ها، کووید ۱۹ و انتخابات، ایران شاهد افزایش بی‌سابقه میلیاردرهاست!

برگردان به فارسی: نادر ثانی

درج شده در نشریه "فوربز"^۲، ۲۸ جون ۲۰۲۱ (۷ تیرماه ۱۴۰۰)

چند آقازاده ایرانی در یکی از کافه‌های تهران

تعداد میلیونرها در ایران علیرغم اینکه این کشور در اثر تحریم‌های ایالات متحده و بیماری همه‌گیر کووید ۱۹ در رنج بسیار فرو رفته، به حد بی‌سابقه‌ای افزایش یافته است.

در ایران در سال ۲۰۲۰، تعداد افرادی که دارای ثروتی که بالغ بر دستکم ۵ میلیون دلار می‌باشد^۳ به میزان ۲۱،۶ درصد افزایش یافته است. این میزان بالاتر از افزایش میانگین جهانی این رقم در این سال که ۳،۳ درصد بود، می‌باشد. ثروت جمعی این میلیونرهای دلاری افزایشی معادل با ۲۴،۳ داشته است.

1) Ollie A. Williams

2) Forbes

3) HNWI = High-net-worth individual

گزارشی از شرکت مشاورتی "کاپگمینی"^۴ که در روز سه‌شنبه ۲۹ جون منتشر شد دایر بر آن است که "بین ماه‌های مارس و ژوئیه، ارزش تجاری بورس اوراق بهادار تهران^۵ در مقایسه با مدت مشابه در سال گذشته رشدی معادل با ۶۲۵ درصد داشته است. برای مقایسه می‌توان یادآور شد که سهام ۵۰۰ شرکت بزرگ بورس در ایالات متحده^۶ در همین دوران تنها دارای رشدی کمی بیشتر از ۱۶ درصد بوده است.

بسیاری از افراد طبقات ثروتمند و حرفه‌ای ایران با دسترسی به دارایی‌های بین‌المللی‌ای که توسط تحریم‌ها محدود شده‌اند، پول خود را وارد بازار بورس و سهام کرده‌اند. این بازار پُر جنب‌وجوش، بازار دزدان، منجر به میلیونر شدن بسیاری از آنها شده است. بنا به گزارش گفته "کاپگمینی"، اکنون ۲۵۰ هزار میلیونر در ایران وجود دارند که بیشتر آنها در پایتخت ایران، تهران، زندگی می‌کنند.

دولت ایران با سرازیر ساختن دارایی عمومی به بازار بورس اوراق بهادار در تهران به ایجاد رونق در سرعت رشد قشر میلیونرها کمک کرده است. در سپتامبر سال گذشته این دولت یک درصد از خزانه دارایی ملی (صندوق توسعه ملی) را به بازار بورس اوراق بهادار در تهران تزریق کرد و در ژانویه امسال این مبلغ را برابر با ۲۵ تریلیون ریال (حدود ۵۹۵/۲ میلیون دلار) را اعلام نمود.

ارزهای رمزپایه^۷ ("بیت‌کوین"^۸ یا ارز الکترونیکی — توضیح از برگرداننده) منبع دیگری برای افزایش ثروت میلیونرهای جدید ایران بوده است. برق ارزان در این کشور بازار شکوفایی برای بهره‌وری از بیت‌کوین ایجاد کرده است.

یکی از دست‌اندرکاران بیت‌کوین در ایران، که نمی‌خواست نامش فاش شود، گفت که این عمل "دیوانه‌وار سودآور" است و شخص او درآمد بیشتری از معامله با

2) Capgemini

5) Tehran Stock Exchange's trade

6) S&P 500

7) Cryptocurrencies

8) Bitcoin

بیت کوین نسبت به اشتغال به شغلش که وکالت است، دارد. وی می‌گوید: "این درست است که برخی از مردم از طریق معامله با بیت کوین میلیون‌ها دلار کسب کرده‌اند." او اضافه کرد: "به راحتی میلیون‌ها دلار به دست آورده‌اند و با توجه به پایین بودن ارزش ریال، اگر در کشور بمانند، دارایی میلیون دلاری آنها دارای ارزشی حتی بالاتر است."

او تایید کرد: "اکنون این راه برای درآمدزایی، فاش و در همه جا عمومی شده" اشتیاق برای معامله با بیت‌کوین آنچنان شدید شد که در ماه مه دولت ممنوعیت چهارماهه برای تجارت با بیت‌کوین را اعلام کرد. قدرت محاسباتی مورد نیاز برای انجام این معاملات، از برق بسیار زیادی استفاده می‌کند و این امر باعث خاموشی در بسیاری از نقاط کشور می‌شد.

خاموشی در تهران در ژانویه پس از قطع برق ناشی از معاملات با بیت‌کوین

گزارش شرکت مشاورتی "کاپگمینی" دایر بر آن است که ۷۲ درصد از ایرانیانی که ثروتشان بیش از ۵ میلیون دلار است در خرید و فروش بیت‌کوین سرمایه‌گذاری کرده‌اند.

بنا به برآوردهای "کاپگمینی" افزایش سریع ثروت این میلیونرها، ایران را به یکی از ۱۴ کشور ثروتمند جهان و ثروتمندترین کشور خاورمیانه تبدیل کرده

است. داده‌های این گزارش دایر بر آن است که ایران به لحاظ تعداد ثروتمندان، اکنون حتی از بزرگترین رقیب خود در منطقه، یعنی عربستان سعودی نیز پیشی گرفته، که با داشتن ۲۱۰ هزار ثروتمند ۵ میلیون دلاری در رده ۱۷ قرار دارد.

داشتن ثروت بسیار زیاد در ایران پدیده تازه‌ای نیست. در دهه ۱۹۹۰ به فرزندان ثروتمندان به دلیل سبک زندگی عجیب و غریب آنها نامهایی چون "آقازاده" یا "اشراف زاده" داده شد. امروز در بسیاری از مواقع، تصاویر اتومبیل‌های آنها و زندگی‌شان در خلال تعطیلات در اینستاگرام به چشم می‌خورد. بسیاری از این تصاویر توسط کانال "بچه‌پولدارهای تهران" بازنشر می‌شوند.

در میان این خیل، بسیاری از فرزندان حاکمان کشور هستند. چندی پیش از عاطفه اشراقی، نوه بزرگ رهبر ایران، آیت الله خمینی، عکسی با کیف دستی ۳۸۰۰ دلاری‌اش در لندن گرفته شد. در سال ۲۰۱۸، کامبیز مهدی‌زاده، داماد حسن روحانی، رئیس جمهوری که دوره اش در حال پایان است، پس از اتهامات مربوط به دادن امتیازات ویژه به نزدیکان، از سمت ارشد دولتی‌اش استعفا داد.

نشانه‌هایی وجود دارد که نشان می‌دهند رژیم ایران تسلط خود را بر آقازاده‌ها گسترش داده است. در سال گذشته پست‌های پُر زرق و برق آنها در اینستاگرام کاهش بسیار داشته است و ایران حتی به نظر می‌آید که آماده به تسلیم اینستاگرامر پُرکار "ساشا سبحانی"، که در اسپانیا به اتهام پولشویی تحت تعقیب است، باشد.

یکی از آفازاده‌ها در حال خرید از یکی از مغازه‌های مافوق‌لوکس تهران باید یادآور شد که ثروت میلیونرهای ایران کاملاً در تضاد با وضع اقتصادی توده‌های این کشور است. به موجب گزارش "شورای اسلامی کار"، بیش از ۶۰ درصد از جمعیت ایران به دلیل بالا بودن هزینه‌های زندگی در فقر نسبی زندگی می‌کنند. دولت ایران آمار رسمی درباره فقر موجود در کشور ارائه نداده است.

به دنبال اعلام تصمیم دونالد ترامپ دایر بر خروج ایالات متحده از توافق هسته‌ای با ایران در سال ۲۰۱۸ و اعمال مجدد تحریم‌ها، قیمت اقلام روزمره افزایش بسیار یافت. سال بعد اعتراضات خشونت‌آمیزی علیه افزایش هزینه‌های زندگی در سراسر شهرهای بزرگ ایران برگزار شد.

بهای اقلام روزمره با توجه به تورم ۵۰ درصدی افزایش باز بیشتر یافته‌اند. بیماری همه‌گیر کووید ۱۹ که پیش از ضربه زدن به بسیاری از کشورهای اروپا و آمریکا به ایران ضربه زده بود، باعث بیکاری و فقر بیشتر شده است.

پخش خبر ثروتمندتر شدن ثروتمندان ایران می‌تواند برای ابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهور آینده ایران، که پس از پیروزی چشمگیر در انتخابات ریاست جمهوری ماه ژوئن، در ماه آگوست روی کار خواهد آمد، درس‌ساز باشد.

مجید رفیع‌زاده، کارشناس ایرانی-آمریکایی علوم سیاسی و رئیس "شورای بین‌المللی آمریکا" می‌گوید: "بسیاری از ایرانیان از رژیم انتقاد می‌کنند و به طور فزاینده‌ای از اختلاف شدید بین ثروتمندان و فقرا و نابرابری اقتصادی بین نخبگان و مردم عادی ابراز خشم می‌کنند." او می‌افزاید: میزان مشارکت پایین در انتخابات ژوئن نشانه ناامیدی مردم از دولت است.

رئیسی، رئیس‌جمهور منتخب، حمایت خود را از مذاکراتی که در وین برای انعقاد قرارداد هسته‌ای تازه‌ای با ایالات متحده در جریان هستند اعلام داشته است. اگر این مذاکرات به موفقیت منجر شوند احتمال می‌رود که تحریمها برچیده شده و سرمایه‌گذاریهای بین‌المللی برای کار در بازای وسیعتر از سر گرفته شوند.

رئیس‌جمهور منتخب، ابراهیم رئیسی

اما بعید به نظر می‌آید که برداشتن تحریم‌ها راه‌حلی سریع باشد. رفیع زاده می‌گوید: "رهبران ایران اغلب فقر گسترده در کشور را به عوامل خارجی، مانند تحریم‌های اعمال‌شده توسط ایالات متحده علیه برنامه هسته‌ای و سیستم بانکی ایران نسبت می‌دهند."

وی افزود: "اما باید فساد مالی گسترده و دادن امتیازات ویژه به قوم‌خویش‌ها، دوستان و نزدیکان به عنوان عواملی مهم در افزایش سطح فقر تلقی شوند."